

Mircea GHITULESCU

Satu Mare

La limita psihologică

Andrei Mihalache a construit un scenariu personal după textele lui Cornel Udrea în spectacolul **Cotele apelor Dunării**. El nu s-a ferit nici de pasajele lirice, nici de cele moralizatoare, mai ales în final, astfel că spectacolul capătă structura unui blând și inteligent avertisment. În fond, teatrul rămâne ceea ce a fost dintotdeauna, oricât am încerca să-i răstălmăcim rosturile: o școală a bunelor moravuri, așa cum l-au definit precursorii. Aici, Cornel Udrea se amuză în felul lui pe seama familiei de tip românesc așa cum a făcut și în *Raiul prima pe dreapta* de la Teatrul „Elvira Godeanu” din Târgu Jiu, și nu numai. Se amuză cât se amuză, apoi se încruntă și ne spune că nu suntem demni numai de răs, ci și de milă. Comediile sale (ionesciene în punctul de pornire, atâta timp cât este vorba de un cuplu obosit ca în *Cântăreața cheală* sau pe cale de dispariție ca în *Scaunele*), se precipită spre dramă, dar se opresc în compasiune. De ce *Cotele apelor Dunării*, acest titlu ce ne pare atât de familiar? Pentru că singura emisiune pentru marinari din sistemul românesc de radio avertizează cotele de alarmă ale Dunării, dar și cotele familiei Borcan ce amenință, la un moment dat, cu periculoase viituri. Mizeria socială ce macină cuplurile lui Cornel Udrea nu este atât de gravă pe cât este mizeria morală. Pentru că nimic nu se vinde astăzi mai bine ca violența și mitocănia, viața familiei Borcan (Tiberiu-soțul, Cerasela-soția, Genoveva-soacra) va deveni subiect de televiziune. Ei sunt contactați de un realizator cu idei trăsnite care le propune să se certe în direct „ca la ușa cortului”. Ideea le dă aripi și trăiesc voluptatea viitoarelor invective pe care și le vor adresa în văzul lumii. Ești cu adevărat curios să afli până unde poate merge disprețul de sine al unor oameni care au abandonat (din orgoliu, prost gust, eșec social) demnitatea personală. Andrei Mihalache conduce strâns spectacolul ajungând, prin acumulări de reproșuri, la limita psihologică suportabilă. Meritul mare al spectacolului este tocmai trasarea acestei limite în comportamentul personajelor. Cu ultimele eforturi și, poate, cu resturi de iubire, Tiberiu și Cerasela regăsesc respectul de sine și puterea interioară de a refuza emisiunea. Cornel Udrea examinează eșecul unei familii, dar, la o privire mai atentă, fiecare dintre cei trei membri ai familiei Borcan reprezintă un caz aparte de ratare individuală... Spectrul ratării răzbate amenințător din creația unei actrițe autentice, prea puțin cunoscută nouă (Livia Ungureanu), care jubilează în suferința de a trăi eșecul alături de fiica ei Cerasela (Carmen Frățilă). Iar Radu Botar este imaginea însăși a eșecului: gârbovit, îmbătrânit înainte de vreme, meschin și cusurgiu.

Teatrul de Nord Satu Mare – Cotele apelor Dunării de Cornel Udrea. Regia: Andrei Mihalache. Scenografia: Alexandru Radu. Cu: Livia Ungureanu (Genoveva Ionescu), Radu Botar (Tiberiu Borcan), Carmen Frățilă (Cerasela Borcan), Ciprian Vultur (Coco).